

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoP/36/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5621200595
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5621200595.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Jany Kotrčovej, v právnej veci navrhovateľky: L. A., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXX, právne zastúpená Mgr. Michalom Kurnotom, advokátom, so sídlom v L., K. XXX/X, proti manželovi navrhovateľky: S. A., nar. X.X.XXXX, bytom I., Q. W. XXX, právne zastúpený Mgr. Samuelom Dorociakom, advokátom, so sídlom v X. S., G. XXX/X, o rozvod manželstva a úpravu práv a pomerov manželov na čas po rozvode k maloletým deťom: S. A., nar. XX.XX.XXXX a S. A., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom u manžela navrhovateľky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, na odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 20.1.2022 č. k. 1P/27/2021-141, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. až IX. z r u š u j e a v tomto rozsahu mu vec v r a c i a na ďalšie konanie.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. z o s t á v a nedotknutý.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie manželstvo navrhovateľky (ďalej aj „matky“) a manžela navrhovateľky (ďalej aj „otca“) na základe podmienok § 23 v spojení s podmienkami uvedenými v § 22 a § 18 Zákona o rodine rozviedol. Maloletého S. a mal. S. na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti otca, ktorý bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. Matku zaviazal k povinnosti prispievať na výživu mal. S. sumou 130 Eur mesačne a na mal. S. sumou 110 Eur mesačne k rukám otca mal. detí. Upravil styk matky s maloletými deťmi tak, že táto je oprávnená sa stretávať s deťmi každý nepárny týždeň od piatka do nedele a každý páry týždeň v utorok a vo štvrtok a počas vianočných sviatkov, počas Nového roka, veľkonočných sviatkov, jarných, jesenných a letných prázdnin, pričom úprava styku matky s maloletými deťmi počas prázdnin a sviatkov má prednosť pred bežnou úpravou styku, s ďalšími určenými povinnosťami uloženými matke a otcovi pri realizácii styku. Rodičom maloletých detí uložil povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému rodičovskému poradenstvu na referáte Psychologicko-poradenských služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Podľa § 52 CMP žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Vykonaným zisťovaním zistil, že navrhovateľka a manžel navrhovateľky uzavreli manželstvo v roku 2011, v spoločnej domácnosti žili do januára 2021 v nájomnom byte v obci I., kedy navrhovateľka po incidente s manželom opustila spoločnú domácnosť a k obnoveniu manželského spoluzitia do rozhodnutia súdu už nedošlo. Manželia spolu dlhodobo nežijú, nehospodária spoločne, neposkytujú si vzájomnú pomoc, nepodieľajú sa spoločne na výchove detí a manželstvo si neplní dlhodobo ani biologickú funkciu. Zo zhodných výpovedí obidvoch manželov vyplýva ich neadekvátne sa správanie voči sebe navzájom, nedostatočná zrelosť v postojoch a prejavoch osobnej povahy, neschopnosť izolovať maloleté deti od existujúcich závažných partnerských problémov a ich neadekvátneho spôsobu

riešenia. Ani jeden z rodičov neprejavuje dostatočnú kvalitu zrelého, zodpovedného prístupu bez vyvolania stresu a zraňovania obidvoch maloletých detí. Vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že v danom štádiu neexistuje reálna nádej na obnovenie manželského spolužitia partnerov, manželstvo je dlhodobo vážne a trvalo rozvrátené.

3. Pri rozhodovaní o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom vychádzal zo situácie, že po odchode matky zostali obidve maloleté deti bývať u otca v nájomnom byte, neskôr začali žiť aj u matky v domácnosti matky navrhovateľky, pričom na základe rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 1P/20/2021 zo dňa 7.9.2021, obidve maloleté deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v týždenných intervaloch, s úpravou styku rodičov k maloletým deťom počas sviatkov a prázdnin. Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 16.12.2021 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil matke povinnosť odovzdať maloleté deti do osobnej starostlivosti otca do právoplatného skončenia konania vo veci samej s tým, že upravil styk matky s maloletými deťmi na každý víkend kalendárneho mesiaca v čase od piatku do 16:00 do nedele 18:00, počas vianočných a novoročných sviatkov na prelome rokov 2021 a 2022. Dôvody, ktoré viedli súd k nariadeniu neodkladného opatrenia boli závažného charakteru, vyplývajúce z vyjadrenia otca, mal. S. na pojednávaní, ale i zo zvukových nahrávok svedčiacich o neadekvátnom správaní sa matky voči maloletým deťom, najmä voči mal. S. a nepriamo i voči mal. S., prítomných pri opakovaných incidentoch v rodine. Pri rozhodovaní, ktorému z rodičov budú maloleté deti na čas po rozvoде zverené do osobnej starostlivosti, vo výraznej miere zavážil opakovaný a nemenný postoj mal. S. jednoznačne odmietajúceho v danom štádiu primárnu starostlivosť matky. Z poznatkov získaných súdom na pojednávaní i zo správy kolízneho opatrovníka pri opakovanom šetrení pomerov v rodine bolo zistené, že maloleté deti a najmä starší syn S., sú vystavené priamemu dôsledku otvoreného nepriateľského postoja rodičov, s čím súvisí i vystavovanie detí konfliktu lojality, z čoho vyvodil, že v danom štádiu je najvhodnejší model výlučnej osobnej starostlivosti otca pri súčasnej primeranej úprave styku matky s maloletými. Napriek tomu, že rodičom bola poskytnutá možnosť, aby obdobia predchádzajúceho rozhodnutia o rodičovských právach a povinnostiach vo forme striedavej osobnej starostlivosti, nastolili žiadanú rovnováhu, vzájomnú korektnosť, rešpektovanie svojich odlišností, prejavovania si primeranej úcty a zachovávanie dôstojnosti, nestalo sa tak, naopak výsledkom nezvládnutia tohto procesu je jednoznačne odmietavé stanovisko maloletého S. ku osobnej starostlivosti matky, ako aj striedavej osobnej starostlivosti. V tejto súvislosti poukazuje na doslovné prejavovanie zásadného významu mal. S., aby mama zmenila správanie ku nemu, aby nekričala, aby ho fyzicky netrestala, aby a jej nemusel báť. Z výpovede mal. S. na pojednávaní dňa 20.1.2022 vyplynulo, že k naplneniu jeho priania nedošlo, matka nielenže svojím prístupom nedokázala zvrátiť tento neželaný stav, ale ani otec svojou rovnocennou rodičovskou autoritou neprispel k žiadnej náprave. Uvedené je možné docieľiť vtedy, ak dôjde ku zásadnej prestavbe postojov obidvoch rodičov o sebe navzájom, teda keď matka so svojím rodičovským potenciálom dokáže vytvoriť stabilné východné prostredie, v ktorom obidve deti sa budú cítiť bezpečne, a rovnako vtedy, keď prioritou rodičov nebude vytváranie negatívneho obrazu druhého rodiča pred maloletými deťmi. Pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti matky vychádzal zo zárobkových možností, schopností a majetkových pomerov obidvoch rodičov, na základe čoho zaviazal matku povinnosťou platiť výživné na mal. S. vo výške 130 Eur a na mal. S. vo výške 110 Eur.

4. Proti rozsudku prvej inštancie vo výroku V a vo výroku VII podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec. Vzhľadom na neprimerané správanie sa matky vo vzťahu k mal. S., ktorý keď sa u nej pripravuje na vyučovanie, častokrát na neho neprimerane a neadekvátne kričí, matky sa bojí, čo spôsobuje jeho nedostatočnú koncentráciu, je nedôvodné, aby matka sa stretávala s maloletými deťmi aj počas týždňa v utorok a vo štvrtok, ako rozhodol súd prvej inštancie. Vzhľadom k tomu, že matka v súčasnej dobe býva v spoločnej domácnosti so svojou matkou, t. j. starou matkou maloletých detí, ktorá sa vo vzťahu k jeho osobe vyjadruje neadekvátnym spôsobom, žiada, aby si matka prevzala maloleté deti a po ukončení styku ich vrátila v mieste jeho bydliska.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch II, IV, V, VI, VII podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka. Uviedla, že nie je pravdou, že by fyzicky napádala mal. S., ktorý po pojednávaní dňa 21.1.2022 sám sa v jej prítomnosti priznal, že si to celé vymyslel, nakoľko sa obával, že príde o svojho otca. Uvedenú skutočnosť preukazuje zvukovo - obrazová nahrávka. Domnieva sa preto, že cieľom otca je ovplyvniť mal. S. s jasným účelom pomstiť sa jej ako manželke za rozpadnuté manželstvo. Uvedený postoj otca preukazuje skutočnosť, že dňa 7.9.2021 bola uzavretá rodičovská dohoda, na základe ktorej maloleté deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov práve na návrh otca

maloletých detí, ktorý dúfal v záchranu rozpadnutého manželstva, až pochopil, že sa k nemu nevráti, začal ju absurdným spôsobom urážať a ovplyvňovať mal. S.. Aj zo šetrenia kolízneho opatrovníka k uvedenému konaniu vyplýva, že maloleté deti sa mali vyjadriť kladným spôsobom k nej ako matke, okrem občasného kričania nevyjadrujú zásadne žiadne negatívne stanoviská, a už vôbec nie uvádzané bitky. Otec ani v súčasnej dobe sa nevie preniesť cez rozpadnuté manželstvo a prostredníctvom maloletých detí sa jej snaží pomstiť ako manželke. Od narodenia sa o deti riadne starala a pokiaľ súd rozhodol o dočasnom zverení maloletých detí do starostlivosti otca na základe neodkladného opatrenia, vychádzal z predloženého dôkazu zvukovej nahrávky a absolútne sa nezaoberal zákonnosťou predloženého dôkazu, ktorý bol získaný nezákonným odpočúvaním nájomného bytu zo strany otca. Takýto dôkaz považovala za nezákonne získaný a súd sa nemal ním zaoberať. Zotrvála na stanovisku doplnenia dokazovania v podobe znaleckého dokazovania, opätovného výsluchu mal. syna a taktiež výsluchom jej matky. Žiadala rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

6. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca poukázala na skutočnosť, že od rozhodnutia súdu v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, sp. zn. 1P/20/2021 a konaním o rozvod manželstva nie je taký časový odstup, že by sa malo udiať toľko negatívnych vecí, ktoré popisoval mal. S. Zotrvála na podanom návrhu na nariadenie znaleckého dokazovania.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca a matky dával na zváženie nariadenie znaleckého dokazovania z odboru psychológia a v prípade potreby aj z odboru psychiatrie s cieľom

- zistenia osobnostných predpokladov matky i otca zabezpečiť výchovu detí v súlade s harmonickým vývinom detí, s akceptáciou druhého rodiča vo výchove, bez vystavenia detí konfliktu lojality
- zistenia, vzhľadom na osobnosť detí a osobnosť rodičov aká forma starostlivosti je pre deti v ich najlepšom záujme
- v prípade zverenia detí do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, v akom rozsahu nastaviť styk s druhým rodičom, prípadne za akých podmienok
- rodičom nariadiť opatrenia na eliminovanie rodičovského konfliktu i odstraňovanie patologických javov vo výchove detí.

Zdôraznil, že maloleté deti sú zatahnuté do konfliktu svojich rodičov a tým sú svojimi rodičmi neprimerane zaťažované, čo poškodzuje harmonický vývin detí. Zaťažujúce a traumatizujúce pre deti sú aj spôsoby, akým rodičia riešia sporné oblasti a konflikty. Správaním a konaním rodičov by sa deti nemali nikdy dostať do konfliktu lojality voči jednému alebo druhému rodičovi. Rodičom bola už v máji 2021 ponúknutá odborná psychologická pomoc, ktorú doposiaľ adekvátne nevyužili. Pretrvávajúci rodičovský konflikt bráni rodičom robiť rozhodnutia s ohľadom na najlepší záujem detí.

8. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu kolízneho opatrovníka sa stotožnila s jeho stanoviskom, že je potrebné vo veci nariadenie znaleckého dokazovania. Je neprípustné, aby prvostupňový súd bez dôkladnejšieho zisťovania príčiny zhoršeného vzťahu medzi matkou a mal. synom S., zveril mal. deti otcovi a nepripúšťal možnosť, že mal. syn bol značne ovplyvnený otcom, ktorý takýmto spôsobom sa jej snaží pomstiť za jej postoj nezotrvať v manželstve s ním. Má záujem o zlepšenie vzťahov v rodine, na zlepšení komunikácie s otcom maloletých detí a taktiež o sedenia u psychológa. O deti sa doposiaľ riadne starala, nevie prečo by mala prísť o možnosť starostlivosti o maloleté deti len na základe klamlivej výpovede syna, ktorý mal byť k týmto okolnostiam vypočutý, a ktorý takto vypovedal po predchádzajúcej strávenej noci u svojho otca.

9. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky sa vyjadril k predloženej obrazovo - zvukovej nahrávke matkou, ktorá bola zadovážená ňou bezprostredne po pojednávaní, a ktorá žiadnym spôsobom nepreukazuje, či mal. S. v uvedenom období klamal o uvedených skutočnostiach, ktoré uvádzal vo svojej výpovedi. Naopak, na základe ním predložených zvukových nahrávok vyplýva, že matka neadekvátne reagovala na mal. S.. V tejto súvislosti poukazoval na vyjadrenie Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Liptovský Mikuláš z 25.2.2022, kedy maloletý pred psychologičkou Centra uviedol, že matka na neho často kričí, a to najmä počas prípravy do školy, ktorá je pre neho vzhľadom na diagnostikovanú VPÚ náročnejšia, vyžaduje si vysokú mieru trepezlivosti, pochopenia a empatie. Uvedené výpoved' maloletého pred psychologičkou bola spontánna. Z jeho strany sa snaží maximálne zabezpečiť, aby mal. S. opätovne nadobudol pocit istoty a bezpečia s elimináciou negatívnych vplyvov zo strany matky. Preto sa domnieva, že v záujme zachovania zdravého psychického zdravotného stavu maloletých detí je dôvodné, aby kontakt matky s maloletými deťmi bol čo najužší.

10. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu kolízneho opatrovníka sa nestotožnil s návrhom kolízneho opatrovníka na vykonanie znaleckého dokazovania, na spôsob realizácie styku matky s maloletými deťmi, s tvrdením, že deti sú vystavované konfliktu lojality, keď je zrejmé, že správanie zo strany matky v súčasnej dobe má priamy negatívny dopad na zdravotný stav mal. S., jeho zdravý psychický a fyzický vývin. Dňa 14.4.2022 sa uskutočnilo vyšetrenie mal. S. v ambulancii detskej psychiatrie, kde bola maloletému S. diagnostikovaná posttraumatická stresová porucha, kde bol odporučený pre maloletého dištanc od stresových situácií a užívanie liečiva Citalec.

11. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k vyjadreniu otca a vo vzťahu k dokladom predloženým otcom o potrebe psychologickú a psychiatrickú starostlivosť pre mal. S. dôrazne poukázal na potrebu, aby rodičia so všetkou zodpovednosťou riešili konflikt, aby došlo k zmene situácie detí - aby tieto neboli súčasťou konfliktu, aby neboli konfrontované, aby nedochádzalo ku konfliktu lojality.

12. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k vyjadreniu otca i matky zotrval na doterajších vyjadreniach a zároveň doplnil, že aj napriek rozhodnutiu o východnom opatrení, rodičia aj napriek závažnosti situácie maloletých detí psychológovi a psychologickému poradenstvu sa nepodrobujú. Vo vzťahu k tvrdeniu otca, že po kontakte mal. S. s matkou sa výrazným spôsobom zhoršil zdravotný a psychický stav mal. S., poukazuje na možnosť v znaleckom dokazovaní zistiť v akom rozsahu a za akých podmienok, prípadne v akom prostredí je kontakt detí, osobitne mal. S., pre deti bezpečný. Zároveň je znaleckým dokazovaním možné posúdiť mieru neurostability rodičov, ktorá má zásadný význam pre posúdenie, pre voľbu výchovného prostredia pre deti.

13. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca poukázala na nepravdivé tvrdenia uvádzané v lekárskej správe zo 14.4.2022, ktorá vychádza z nepravdivých údajov uvádzaných otcom, keď zjavne podľa lekárskej správy problémy mal. S. vznikli v dôsledku jej nevery a z ďalších otcom predkladaných nepravdivých tvrdení, napr. o tom, že „už rok má milenca“, že mala synovi povedať, „že ho dokope“ a podobne. Otec si vôbec neuvedomuje, aké môže mať takéto jeho správanie (uvádzanie nepravdivých údajov) následky pre maloletého S.. Napriek tomu diagnózu PTSD stanovenú psychiatrickou považuje za nepravdepodobnú, keď navyše otec uvedenú diagnózu pred ňou zamlčal.

14. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky opätovne poukazoval k vyjadreniam matky s ohľadom k časového odstupu od konania vedeného na OS LM pod sp. zn. 1P/20/2021, na neadekvátnosť správania sa matky maloletých detí, používanie fyzických trestov, k nesúhlasu k návrhu matky na vykonanie znaleckého dokazovania, ako aj neadekvátnej komunikácii matky s iným mužom počas trvania ich manželského zväzku vo vzťahu k tvrdeniam matky, že tvrdenie o nevere je iba jeho klamstvom.

15. Matka a otec vo svojich ďalších podaniach už len rozvíjali svoje predchádzajúce tvrdenia tak v podaných odvolaniach proti rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj vyjadreniach, ako bolo vyššie už uvádzané.

16. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podali včas (§ 362 ods. 1 CSP) účastníci konania, v neprospech ktorých bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP) po nariadení odvolávacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v intenciách § 65 CMP a § 66 CMP, ktorý podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP v napadnutých výrokoch II. - IX. zrušil a v tomto rozsahu mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. o rozvoze manželstva navrhovateľky a manžela navrhovateľky odvolaním nenapadnutý, zostáva nedotknutý.

17. Hodnotením dôkazov sa rozumie myšlienková činnosť súdu, ktorou je vykonaným dôkazom prisudzovaná hodnota závažnosti (dôležitosti) pre rozhodnutie, hodnota zákonnosti, hodnota pravdivosti, poprípade vierohodnosti. Pri hodnotení dôkazov súd z hľadiska ich:

- a) závažnosti (dôležitosti) určuje, aký význam majú jednotlivé dôkazy pre jeho rozhodnutie a či o ne môže oprieť svoje skutkové zistenia,
- b) zákonnosti - skúma, či dôkazy boli získané a vykonané spôsobom zodpovedajúcim zákonu alebo či v tomto smere vykazujú vady; k dôkazom, ktoré by boli získané alebo vykonané v rozpore so všeobecne záväznými predpismi, súd neprihliadne,

c) pravdivosti - dochádza k záveru, ktoré skutočnosti, o ktorých (pre rozhodnutie významné a zákonné) podávajú správu, možno považovať za pravdivé (dokázané), a ktoré nie; vyhodnotenie dôkazov v tomto smere predpokladá tiež prisúdenie vierohodnosti dôkazného prostriedku a spôsobu, akým sa podľa zákona vykonáva.

18. Z výsledkov vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplýva, že navrhovateľka podala návrh na rozvod manželstva, ktorým žiadala mal. S. a mal. S. zveriť do osobnej starostlivosti a zaviazat' povinného manžela platiť výživné s tým, že manželstvo bolo uzatvorené v roku 2011 a až do 26.1.2021 bývali v spoločnej domácnosti a vychovávali spoločne obidve maloleté deti, pričom na základe rozsudku OS Liptovský Mikuláš, sp. zn. 1P/20/2021 zo dňa 7.9.2021 obidve maloleté deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v týždenných intervaloch s úpravou styku počas sviatkov a prázdnin, keď v období od odchodu matky zo spoločnej domácnosti obidve maloleté deti bývali tak u otca v nájomnom byte, ako aj v domácnosti matky navrhovateľky. Zo záverov vyplývajúcich z rozsudku súdu prvej inštancie, v zmysle ktorých súd prvej inštancie manželstvo obidvoch účastníkov rozviedol, okrem iného vyplýva nedostatočná zrelosť postoja prejavov osobnej povahy, neschopnosť izolovať maloleté deti od existujúcich závažných partnerských problémov a ich neadekvátneho spôsobu riešenia, nedostatočná kvalita zrelého a zodpovedného prístupu bez vyvolanie stresu a zraňovania obidvoch maloletých detí. Z dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie teda nevyplýva príčina rozvratu manželstva výlučne na strane jedného z manželov.

19. Z výsledkov vykonaného dokazovania ďalej vyplýva, že dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia uznesením OS Liptovský Mikuláš zo 16.12.2021, ktorým súd uložil matke povinnosť odovzdať maloleté deti do osobnej starostlivosti otca až do právoplatného skončenia veci samej, bolo neadekvátne správanie sa matky, ktoré bolo zistené na základe zvukovej nahrávky zabezpečovanej otcom bez vedomia navrhovateľky, ktoré viedlo súd k vydaniu uvedeného rozhodnutia. V súvislosti s vydaním takéhoto rozhodnutia odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že s výkonom rodičovstva zákon o rodine prezumuje pre rodičov mnohé práva a povinnosti, kde vo všeobecnej úprave vo výkone rodičovských práv je potrebné zahrnúť aj vytváranie vzájomných kladných vzťahov, nielen medzi rodičmi navzájom, ale aj vo vzťahu rodičov k maloletým deťom, tobôž za situácie, keď rozhodnutím súdu alebo na základe iných okolností je (sú) dieťa (deti) zverené do osobnej starostlivosti len jedného z rodičov. V takom prípade rodičovské práva druhého z rodičov v žiadnom prípade nie sú obmedzené, z ich výkonu druhý rodič vylúčený nie je a ten z rodičov, ktorému dieťa nie je zverené, má taktiež právo sa podieľať na ich výchove (nielen na výžive). Uvedené je dôležité chápať a dodržiavať najmä vtedy, ak sú maloleté deti dočasne zverené do osobnej starostlivosti jedného z rodičov len na skutočnosti, že (ako v danom prípade) sa rodičia nevedia dohodnúť na výkone rodičovských práv, a to v prebiehajúcom konaní, ktoré môže trvať aj dlhšiu dobu, kedy v prípade, že ten z rodičov, ktorému dočasne boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti, si uzurpuje právo vykonávať všetky rodičovské práva s tým, že druhý (povinný) rodič, ktorý je takýmto spôsobom obmedzený vo výkone rodičovských práv, takéto práva nemôže vôbec realizovať. Takýto postup pri výkone rodičovských práv zákon o rodine nepredpokladá. Z výsluchu rodičov na odvolacom pojednávaní odvolací súd zistil, že otec napríklad odoprel doprovod maloletého dieťaťa matkou do J. N. len s odôvodnením, že v robote si zabezpečil voľno a môže doprovod zabezpečiť sám, i keď matka ho žiadala, aby na doprovode bola zúčastnená a tým realizovala svoje rodičovské práva, čo bolo zo strany otca nedôvodne odmietnuté a takýto jeho postoj nebol adekvátne zdôvodnený.

20. Kolízny opatrovník v priebehu konania, ako aj v odvolacom konaní taktiež poukázal na skutočnosť, že maloleté deti sú zatiahnuté do konfliktu svojich rodičov, zaťažujúce a traumatizujúce pre deti sú aj spôsoby, akými rodičia riešia sporné oblasti a konflikty, keď by sa deti nemali nikdy dostať do konfliktu lojality voči jednému alebo druhému rodičovi, pričom rodičom už v máji 2021 bola ponúknutá odborná psychologická pomoc, ktorú doposiaľ adekvátne nevyužili a pretrvávajúci rodičovský konflikt bráni rodičom robiť rozhodnutia s ohľadom na najlepší záujem maloletých detí. Kolízny opatrovník v súvislosti s danou situáciou v tejto konkrétnej prejednávanej veci dával preto na zväzovanie nariadenie znaleckého dokazovania z odboru psychológie a v prípade potreby aj z odboru psychiatrie s cieľom zistenia skutočností, ako sú uvedené v bode 7 odôvodnenia tohto uznesenia a za účelom aj zistenia, v akom rozsahu a za akých podmienok, prípadne v akom prostredí je kontakt detí, osobitne mal. S., pre deti bezpečný; zároveň je znaleckým dokazovaním možné posúdiť mieru neurostability rodičov, ktorý má zásadný význam pre posúdenie, pre voľbu výchovného prostredia pre deti. Z doposiaľ vykonaného dokazovania šetrením kolízneho opatrovníka bolo zistené, že z hľadiska bytových podmienok je možné

realizovať osobnú starostlivosť tak v rodine otca, ako aj v rodine matky. Obidvaja bývajú v obci I., maloleté deti navštevujú základnú školu vo I.; z hľadiska uvedeného sú vytvorené predpoklady, aby maloleté deti boli v starostlivosti jedného alebo druhého rodiča, alebo v striedavej starostlivosti obidvoch rodičov. Taktiež z doposiaľ vykonaného dokazovania nevyplývajú negatíva, pokiaľ maloleté deti boli v striedavej starostlivosti obidvoch rodičov. Z hľadiska vyššie uvedeného preto odvolací súd zhodne s návrhom kolízneho opatrovníka dospel k záveru, že je potrebné vo veci vykonať znalecké dokazovanie z hľadiska zistenia osobnostných predpokladov rodičov zabezpečovať výchovu detí po rozvode manželstva so skúmaním tej ktorej najlepšej formy tejto starostlivosti s prihliadnutím na ďalšie skutočnosti poukazované kolízny opatrovníkom, ktoré budú predmetom znaleckého dokazovania.

21. Na základe vyššie uvedených skutočností, keď odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie v rozsahu, na základe ktorého by skutkové zistenia dávali podklad pre rozhodnutie v zmysle § 24 a 25 zákona o rodine, t. j. o výkone rodičovských práv a povinností rodičov po rozvode, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch odvolaním navrhovateľky a manžela navrhovateľky (okrem výroku o rozvode manželstva) zrušil a v tomto rozsahu mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)